

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 127/06

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2007 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť doc. JUDr. Ľ. L., CSc., B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. J. K., CSc., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 177/95 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo doc. JUDr. Ľ. L., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 177/95 porušené bolo.

2. Doc. JUDr. Ľ. L., CSc., n e p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie.

3. Doc. JUDr. Ľ. L., CSc., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 560 Sk (slovom päťtisícpäťstošesťdesiat slovenských korún), ktorú je Okresný súd Dolný Kubín p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu doc. JUDr. J. K., CSc., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti doc. JUDr. Ľ. L., CSc., vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 10. mája 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť doc. JUDr. Ľ. L., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 177/95.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že okresný súd neprerokoval jeho vec (sp. zn. 8 C 177/95), ktorú podal 20. februára 1995, v primeranej lehote a bez zbytočných priet'ahov. V tomto ohľade poukázal na skutočnosť, že okresný súd vo veci rozhodol 21. februára 2006, keď rozsudkom zamietol jeho žalobu, pričom rozsudok nebol sťažovateľovi ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu doručený.

Sťažovateľ podal 30. novembra 1998 a 24. mája 1999 sťažnosť na prieťahy v konaní. Predseda okresného súdu mu v odpovedi z 2. februára 1999 oznámil, že jeho sťažnosť je dôvodná, neboli však vykonané žiadne opatrenia na odstránenie vzniknutých prieťahov.

3. Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní okresného súdu sp. zn. 8 C 177/95 a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez prieťahov. Zároveň sťažovateľ žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 80 000 Sk a náhrady trov právneho zastúpenia.

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tým, že *„...sťažovateľ nemohol užívať jeho rodinný dom alebo dať ho do užívania inej osobe. Tým vznikla sťažovateľovi majetková ujma, ktorá ma svoj pôvod v porušení jeho práv konaním Okresného súdu v Dolnom Kubíne, ktoré trvá viac ako 11 rokov. Sťažovateľ vykonáva funkciu vedecko-pedagogického pracovníka podieľajúceho sa na plnení úloh vyplývajúcich mu nielen z vyučovacieho procesu ale aj z vedeckej činnosti. Výkon uvedených funkcií vyžaduje permanentné oboznamovanie sa s modernými vedeckými poznatkami a to aj cestou dlhodobejších stáží v zahraničí. Vzhľadom k tomu, že počas celého trvania sporu nemohol sťažovateľ predpokladať kedy nariadi Okresný súd v Dolnom Kubíne pojednávanie, a aby nezadal príčinu prieťahov v konaní súdu, bol nútený odmietnuť plánované študijné cesty v zahraničí.“*

4. Sťažovateľ a poverená predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od ústneho pojednávania nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z písomných vyjadrení účastníkov konania a zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 177/95 ústavný súd zistil nasledovný relevantný priebeh a stav predmetného konania:

1. Okresnému súdu bola 20. februára 1995 doručená žaloba sťažovateľa ako navrhovateľa v I. rade na uvedenie veci do pôvodného stavu s prílohami a čiastočnou úhradou súdneho poplatku. Ďalšia čiastočná úhrada súdneho poplatku bola doručená 4. apríla 1995. V priebehu konania sťažovateľ upravil petit žaloby tak, že sa domáhal zaplata 368 620 Sk titulom náhrady škody spolu s 3 % poplatkom z omeškania a náhradou trov konania.

Okresný súd nariadil 15. augusta 1995 termín pojednávania na 18. september 1995. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 18. septembra 1995 právny zástupca odporcu osobne ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z osobných dôvodov (účast' na pohrebe) a požiadal o jeho odročenie. Pojednávanie nariadené na 18. september 1995 bolo uznesením odročené na 2. november 1995.

Na pojednávaní 2. novembra 1995 vypovedali účastníci konania, okresný súd uznesením pripustil zmenu petitu žaloby a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ a navrhovateľ v II. rade v určenej lehote upresnia petit žaloby pod hrozbou zastavenia konania. Zmena petitu žaloby bola okresnému súdu doručená 9. novembra 1995. Okresný súd vydal 13. novembra 1998 pokyn na doručenie zmeny petitu žaloby právnenému zástupcovi odporcu.

Okresný súd prípisom z 27. januára 1999 vyzval sťažovateľa, aby upresnil námietku zaujatosti vznesenú proti zákonnému sudcovi, a zaslal mu aj stanovisko odporcu k žalobe. Okresnému súdu bolo 12. februára 1999 doručené vyjadrenie sťažovateľa k námietke zaujatosti vznesenej proti sudcom okresného súdu. Sudcovia okresného súdu sa k námietke zaujatosti vyjadrili 18. až 26. februára 1999. Okresný súd zaslal posudzovaný spis Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o vylúčení sudcov z rozhodovania v predmetnej veci.

Krajský súd uznesením č. k. 23 Nc 63/99-47 z 31. marca 1999 rozhodol o nevyhlúčení sudcov z prerokúvania a rozhodovania danej veci. Spis bol okresnému súdu vrátený 21. mája 1999. Okresný súd vydal 26. mája 1999 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania a nariadil termín pojednávania na 22. jún 1999. Okresný súd prípismi z 26. mája 1999 zároveň vyžiadal súvisiace spisy od Okresného úradu T., katastrálneho odboru, a vydal pokyn na pripojenie spisov okresného súdu sp. zn. Nc 1148/92, 5 C 977/93 a D 1/92.

Právny zástupca odporcu k predmetu konania doručil vyjadrenie 4. júna 1999. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 3. júna 1999 vyjadrenie a písomnosti týkajúce sa predmetu konania. Na pojednávaní 22. júna 1999 okresný súd uznesením pripustil zmenu petitu žaloby a vykonal výsluchy účastníkov konania, pričom konanie bolo vo vzťahu k navrhovateľovi v II. rade uznesením okresného súdu č. k. 8 C 177/95-98 z 22. júna 1999 zastavené z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku. Pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania.

Okresnému súdu bola 26. novembra 1999 doručená žiadosť právneho zástupcu odporcu o nariadenie pojednávania. Okresný súd nariadil 8. júna 2000 termín ohliadky nehnuteľnosti na mieste samom na 21. jún 2000. Okresný súd nariadil 18. júla 2000 termín pojednávania na 10. august 2000. Okresný súd vyzval prípisom z 19. júla 2000 Okresný úrad T. o poskytnutie informácie týkajúcej sa predmetu konania. Na pojednávaní 10. augusta 2000 vypovedali účastníci konania, boli vykonané výsluchy svedkov a uznesením bolo dokazovanie vyhlásené za skončené.

Okresný súd rozsudkom z 10. augusta 2000 návrh sťažovateľa a navrhovateľa v II. rade zamietol a zaviazal ich uhradiť odporcovi trovy konania. Okresnému súdu bolo 11. augusta 2000 doručené odvolanie odporcu proti uzneseniu č. k. 8 C 177/95-98 z 22. júna 1999, ktoré mu bolo doručené na pojednávaní 10. augusta 2000. Okresnému súdu bolo 25. septembra 2000 doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku a odvolanie navrhovateľa v II. rade proti rozsudku v časti týkajúcej sa trov konania.

Okresný súd vydal 10. októbra 2000 pokyn na doručenie odvolaní sťažovateľa a navrhovateľa v II. rade odporcovi. Okresnému súdu bolo 25. októbra 2000 doručené stanovisko právneho zástupcu odporcu k odvolaniam navrhovateľov a 2. novembra 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa v II. rade k stanovisku odporcu. Okresný súd uznesením 21. decembra 2000 určil trovy ohliadky vykonanej 21. júna 2000 a upravil účtáreň okresného súdu uskutočniť prevod finančných prostriedkov z depozitného účtu na bežný účet okresného súdu v určenej lehote. Okresný súd vydal 30. novembra 2000 pokyn na predloženie spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa a navrhovateľa v II. rade. Spis bol doručený krajskému súdu 12. marca 2001.

Krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 673/01 z 30. apríla 2001 rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 177/95-109 z 10. augusta 2000 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 3. augusta 2001. Krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 674/01 z 30. apríla 2001 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 177/95-98 z 22. júna 1999. Okresný súd vydal 30. januára 2002 pokyn na doručenie oboch uznesení krajského súdu účastníkom konania. Okresnému súdu boli 13. januára 2004 a 7. júna 2004 doručené žiadosti právneho zástupcu odporcu o nariadenie pojednávania v danej veci. Okresný súd prípisom z 9. júna 2004 oznámil právnenému zástupcovi sťažovateľa, že termín pojednávania v predmetnej veci bude stanovený v mesiacoch september - október 2004.

Okresný súd doplňujúcim uznesením z 21. júla 2005 rozhodol, že navrhovateľ v II. rade je povinný uhradiť odporcovi trovy konania. Proti tomuto uzneseniu bolo okresnému súdu 2. septembra 2005 doručené odvolanie navrhovateľa v II. rade. Okresný súd vydal 5. septembra 2005 pokyn na doručenie predmetného odvolania odporcovi a spis bol 8. septembra 2005 doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajskému súdu bolo 9. septembra 2005 doručené vyjadrenie právneho zástupcu odporcu k odvolaniu navrhovateľa v II. rade.

Krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 399/05 z 28. októbra 2005 zmenil doplňujúce uznesenie okresného súdu z 21. júla 2005 tak, že zaviazal navrhovateľa v II. rade uhradiť

odporcovi trovy konania v zmenenej výške. Súdny spis bol 9. januára 2006 vrátený okresnému súdu, ktorý vydal pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania. Okresný súd nariadil 30. januára 2006 termín pojednávania na 21. február 2006. Okresný súd uznesením zo 7. februára 2006 vrátil navrhovateľovi v II. rade súdny poplatok. Okresnému súdu bol 20. februára 2006 doručený návrh sťažovateľa na vrátenie súdneho poplatku za podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu z 10. augusta 2000.

Na pojednávaní 21. februára 2006 bol oboznámený obsah súdneho spisu. Okresný súd uznesením pripustil zmenu petitu žalobného návrhu a vyhlásil dokazovanie za skončené a rozsudkom z 21. februára 2006 návrh zamietol. Okresnému súdu boli 23. februára 2006 právnym zástupcom odporcu doručené vyčíslené trovy právneho zastúpenia. Zákonný sudca požiadal prípisom z 21. marca 2006 o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku v predmetnej veci, s čím predseda okresného súdu súhlasil.

Okresnému súdu bolo 20. apríla 2006 doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku. Spis bol 24. apríla 2006 doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd vydal 28. apríla 2006 pokyn na doručenie odvolania sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie a 19. júna 2006 stanovil termín pojednávania na 12. september 2006. Na pojednávaní 12. septembra 2006 vypovedali účastníci konania, krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 Co 192/2006 z 12. septembra 2006 potvrdil rozsudok okresného súdu a zaviazal sťažovateľa uhradiť odporcovi trovy konania. Spis bol okresnému súdu vrátený 11. decembra 2006. Okresný súd vydal 13. decembra 2006 pokyn na doručenie rozsudku krajského súdu účastníkom konania.

2. Poverená predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení č. Spr. 636/06 z 29. decembra 2006 uviedla, že *„návrh v uvedenej veci bol podaný na tunajší súd 20. 2. 1995. (...) pôvodný zákonný sudca v tejto veci“* bol *„JUDr. V. (...). Ku dňu 1. 1. 1997 vznikol Okresný súd Námestovo a zanikla pobočka Okresného súdu Dolný Kubín v Námestove, kde následne zákonným sudcom (...) vo veci sa stal JUDr. Š. Z.. (...) V júli 2001 sa vo veci stal zákonným sudcom JUDr. R. P.. (...) musím konštatovať, že vo veci nebola zabezpečená požadovaná plynulosť konania. (...) V senáte (...).“* (JUDr. R. P.) *„sa*

nachádzalo veľké množstvo neskončených civilných a exekučných vecí, ako aj vecí týkajúcich sa výkonu rozhodnutia a okrem toho sám vybavoval celú agendu vecí starostlivosti súdu o maloletých. Nebolo v jeho silách zabezpečiť plynulosť vykonávania všetkých úkonov v každej konkrétnej veci.“

3. Právny zástupca sťažovateľa na toto vyjadrenie okresného súdu nereagoval.

III.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov..., a porušenia práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom..., v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 8 C 177/95.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98). Podľa názoru ústavného súdu k stavu právnej istoty účastníka konania dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu vo veci alebo iný zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04).

1. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho

konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je občianskoprávne konanie (rozhodovanie o návrhu na náhradu škody), ktoré sa začalo 20. februára 1995, teda pred viac ako 11 rokmi. V konaní sa uskutočnili pojednávania na okresnom súde a krajskom súde a k dnešnému dňu je právoplatne skončené. Rozhodovanie súdu o týchto otázkach tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a preto vec nemožno posúdiť ako právne zložitú.

Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu sp. zn. 8 C 177/95 a postupu okresného súdu v predmetnom konaní ústavný súd konštatuje, že právna a ani faktická náročnosť neboli príčinou doterajšej dĺžky konania.

1.2 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil žiadnu podstatnú okolnosť v správaní s'ťažovateľa, ktorou by prispel k zbytočným priet'ahom v konaní. S'ťažovateľ podal 30. novembra 1998 s'ťažnosť na priet'ahy v konaní, čím dal najavo nespokojnosť s rýchlosťou priebehu predmetného konania.

1.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej občianskoprávnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu práv s'ťažovateľa, ústavný súd zistil, že okresný súd bol v určitých obdobiach nečinný, pričom plynulému prerokovaniu danej veci nebránila žiadna zákonná prekážka (napr. rozhodnutia II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04).

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a k nej pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatoval zbytočné prietahy v období od 2. novembra 1995 (súdne pojednávanie vo veci) do 13. novembra 1998 (pokyn na doručenie zmeny žalobného návrhu odporcovi) v trvaní vyše 36 mesiacov, t. j. vyše troch rokov a 11 dní, keď bol okresný súd nečinný, resp. nevykonával úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza. Ďalej k prietahom na okresnom súde došlo v čase od 3. augusta 2001 (vrátený súdny spis z krajského súdu) do 30. januára 2002 (pokyn na doručenie uznesení krajského súdu účastníkom konania) v trvaní 5 mesiacov a 27 dní. K ďalším prietahom v konaní došlo v čase od 31. januára 2002 do 15. júla 2005 (vydané doplňujúce uznesenie o úhrade trov konania) v trvaní 3 rokov a 7 a pol mesiaca. Zistené prietahy v súdnom konaní sp. zn. 8 C 177/95 vedenom okresným súdom predstavujú viac ako 7 rokov.

Obranu okresného súdu spočívajúcu v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prietahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

Ústavný súd nemohol prikázať okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov, lebo

konanie bolo právoplatne skončené. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd žiadosti sťažovateľa v časti, v ktorej žiadal, aby okresnému súdu prikázal konať vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 177/95 bez prieťahov, nevyhovet (pozri bod 4 výroku).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk z dôvodov uvedených v I. časti odôvodnenia nálezu, z ktorých musel ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzať.

Ústavný súd má v čl. 127 ods. 3 ústavy priznanú právomoc priznať „primerané finančné zadosťučinenie“, ktoré nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy. Primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu alebo za ušlý zisk. Jazykovým výkladom možno odvodiť, že „primerané finančné zadosťučinenie“ znamená zadosťučinenie, ktoré sa poskytne v peniazoch a v sume, ktorá je primeraná. Primeranosť spočíva v nastolení spravodlivej rovnováhy medzi poškodeným záujmom a protiprávnym správaním. S prihliadnutím na to, že ide o primerané finančné zadosťučinenie, ktoré sa má poskytnúť podľa výslovnej úpravy ústavy, možno odvodiť, že hodnotou, na ktorej vznikla ujma, má byť základné právo alebo sloboda, a že protiprávne správanie možno stotožniť so správaním odporujúcim ústave. Primerané finančné zadosťučinenie nie je zhodné s odškodnením; vznik právne významného dôvodu na odškodnenie nevylučuje, že za to isté správanie sa prizná aj primerané finančné zadosťučinenie. Naopak, ak právo na odškodné podľa právnej úpravy nevznikne, nie je tým vylúčená možnosť poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia. Primerané finančné zadosťučinenie je sankciou, ktorú ústavný súd ako

orgán ochrany ústavnosti po vlastnej úvahe môže uložiť orgánu verejnej moci, ktorý vo svojej činnosti nedbá na dodržovanie ústavného práva.

Podobne už ústavný súd uviedol, že „cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je náhrada nemajetkovej ujmy, a nie prípadná náhrada škody“ (III. ÚS 75/01) alebo „Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie prípadná náhrada škody“ (IV. ÚS 15/03) alebo „Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha (...). Dôvodom nemôže byť len výška sumy uplatnenej v spore, ktorá navyše bola sťažovateľke priznaná. Preto ústavný súd primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľke nepriznal“ (II. ÚS 36/02).

Vzhľadom na to, že sťažovateľ (ktorý bol kvalifikovane zastúpený advokátom) odôvodnil priznanie finančného zadosťučinenia iba tým, že „...sťažovateľ nemohol užívať jeho rodinný dom alebo dať ho do užívania inej osobe. Tým vynikla sťažovateľovi majetková ujma, ktorá ma svoj pôvod v porušení jeho práv konaním Okresného súdu v Dolnom Kubíne, ktoré trvá viac ako 11 rokov“ a „vzhľadom k tomu, že počas celého trvania sporu nemohol sťažovateľ predpokladať kedy nariadi Okresný súd v Dolnom Kubíne pojednávanie, a aby nezadal príčinu prietahov v konaní súdu, bol nútený odmietnuť plánované študijné cesty v zahraničí“, teda výslovne uviedol, z akých dôvodov sa ho domáha (§ 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde), pričom ide o dôvody podmieňujúce prípadne priznanie náhrady škody (čl. 46 ods. 3 ústavy), o ktorej ústavný súd primárne nerozhoduje, a preto primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nepriznal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania a spísanie sťažnosti 17. marca 2006.

Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), je jedna šestina z výpočtového základu 16 381 Sk, t. j. 2 730 Sk. Takto stanovená tarifná odmena spolu s režijným paušálom 164 Sk predstavuje sumu 2 894 Sk. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za dva úkony právnych služieb) predstavuje celkovú sumu 5 560 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nález“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.